

Afrika

„Čierny kontinent“

Rozloha – 30 441 000 km²

- tretí najväčší kontinent

Počet obyvateľov – 1,1 mld.

Rozkladá sa :

-po oboch stranách rovníka

- najteplejší kontinent

-na východnej aj západnej
poguli

GEOLOGICKÁ STAVBA

- Afrika je súčasťou veľkej **Africkej litosférickej dosky**
- najväčšiu časť zaberá **Africký štít** – zložený z kryštalickej (premenených) hornín
- v priebehu vývoja bol Africký štít rozlamaný na kryhy, z ktorých vznikli **rozsiahle panvy** (Čadská, Konžská, Kalahari)
- pri **hercýnskom a alpínskom vrásnení** – vrásové pohoria **Atlas, Kapské hory, Dračie vrchy**
- v **treťohorách** – **Východoafrická priekopová prepadlina** (rift) + **pohoria Východoafrickej náhornej plošiny**
- pri **sopečnej činnosti** :
 - lávové plošiny (**Etiópska vysočina**)
 - osamelé sopečné kužele (**Kilimandžáro**).

-
-
-
-
-
-

zálivy :

polostrovy :

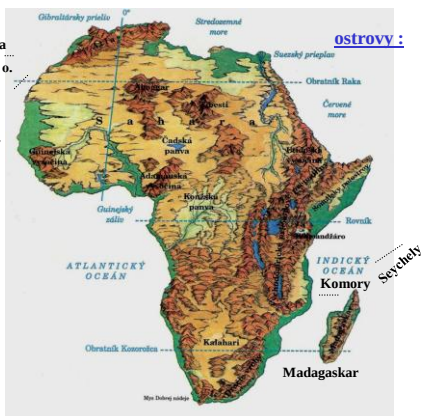

Madeira

Kanárske o.

Kapverdy

ostrovy :

VERTIKÁLNA ČLENITOSŤ

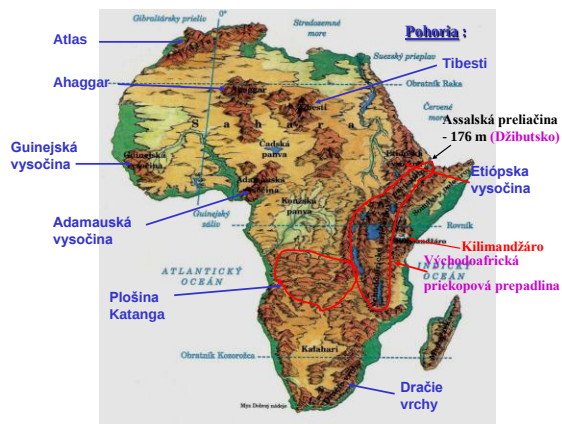
stredná výška kontinentu – 750 m. – po Ázii druhý najvyššie položený svetadiel

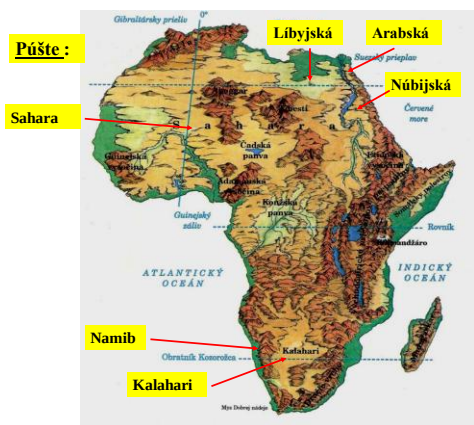
Pohorie Kilimandžáro

vrch – Uhuru

5 895 m.n.m.

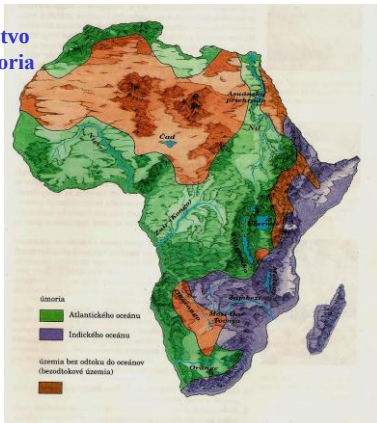

VODSTVO

- na vodstvo má vplyv **nerovnomerné rozloženie zrážok**
- **bezodtokové územia** – Sahara, SV + JV Afrika (Okavango)
- JV Afrika - korytá občasných riek – **vádí**
- slané jazerá – **šoty**
- **artézské vody** – v oázach
- **priehrady** - Asuánska (Nasíriovo jazero),
- na rieke Volta,
- Kariba (Zambezi)
- **vodopády** - Livingstonove (Kongo –najväčšie)
- Viktóriine (Mosi-Oa-Toenia)

Vodstvo - úmoria

VODSTVO

- rieky:

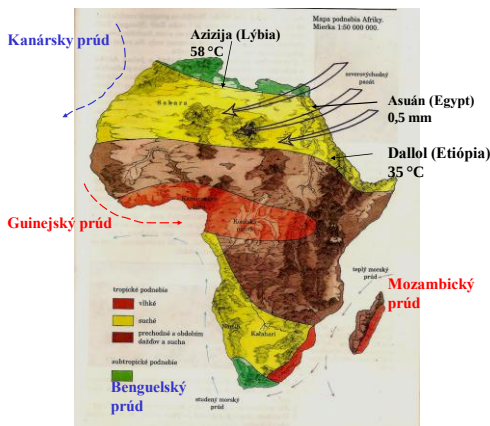

VODSTVO

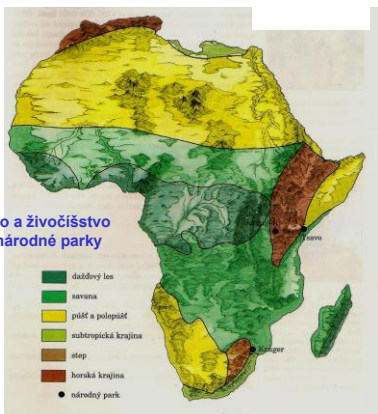
- **rieky** – **Níl** (2 zdroje napájania – **Biely** a **Modrý Níl**)
 - najdlhšia - 6 671 km
 - zavlažovanie + energetika
- - **Niger** (3. najdlhšia) – zavlažovanie + energetika,
- - **Kongo** (Zair) – najvodnatejšia – doprava,
 - 2. najdlhšia 4 835 km
- - **Zambezi** – Viktóriine vodopády (Mosi-Oa-Toenja),
- - **Orange**
- - **Limpopo**
- **jazerá** - **Viktóriino** (Ukerewe) – najväčšie v Afrike
 - 68 800 km² (3. najväčšie na svete)
- - **Tanganika** – najhlbšie -1 470m
- - **Malawi**
- - **Čadské jazero** (prechodné + bezodtokové)

PODNEBIE

- Afrika je **najteplejší** a **po Austrálii najsuchší** svetadiel
- **Scirocco** je vietor vanúci v púšti, hlavne na Sahare
- **Afrikou prechádzajú 4 podnebné pásma:**
- 1) **rovníková oblasť** (podnebie tropické vlhké) –
 - stála ročná teplota + vysoké zrážky - po celý rok**
 - územia po oboch stranách rovníka + pobrežie Guinejského zálivu
- 2) **subekvatoriálna** (podnebie tropické vlhké – pasátové) –
 - striedajú sa obdobia sucha a dažďov,** - Východná Afrika + oblasť Sahelu
- 3) **tropická obl.suchá** – najväčšia časť Afriky - **pozdĺž obratníkov**
 - najmenej zrážok (Asuán 0,5 mm),
 - najvyššia priemerná teplota (Dallol 35°C),
 - najvyššia nameraná teplota (Azizija 58°C)
- 4) **subtropická** – na severnom a južnom okraji Afriky
 - **horúce a suché letá + vlhké teplé zimy** (12 °C)
 - po celý rok stále zelená vegetácia

Rastlinstvo a živočíšstvo + národné parky

RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

tropické dažďové pralesy - majú bohatú skladbu vzácnych drevín a živočíšstvo bohaté na druhy, hl. hmyz, plazy a opice

- **savany** – vysoko a nízko trávnaté, antilopy, žirafy, zebry, slony, levy, hyeny, šakaly
- **púšte a polopúšte** – kaktusy, palma datľová, ťavy, škorpióny, hady
- **subtropické krajiny** – olivy, hrozno, citrusy ovce, kozy, hovädzí dobytok
- **národné parky + rezervácie** (safari) – Serengeti, Kruger, Tsavo
- **Sahel** – prechod medzi púšťou a savanou

PÔDY

- **v tropických lesoch** prevládajú **červenožlté** pôdy - chudobné
- **v savanách** prevládajú **červené pôdy** - treba zavlažovať
- **v púšťach** – len v **oázach** vhodné na pestovanie (palma datľová)
- **dezertifikácia** – rozširovanie púští na úkor saván (spásaním tráv dobytkom)
- najviac ohrozené je pásмо Sahelu

Obyvateľstvo

- nerovnomerne zaľudnený svetadiel
- **riedko** osídlené
 - púšte, pralesy, močariny
- **vysoká** hustota
 - sever a juh, Guinejský záliv, savany, dolina Nílu a Nigeru
- **otroctvo**, odvečenie obyvateľstva do Ameriky na práce na plantážach

- sever – Arabi, Berberi, Tuaregovia – islam
- južne od Sahary – pestrosť národov a náboženstiev
- juh – Afrikánci – potomkovia Európanov
- mnoho jazykov, úradné jazyky bývalých kolonizátorov
- rok 1960 – rok Afriky

- sever – europídná rasa
- zvyšok – ekvatoriálna rasa

- **vysoký prirodzený prírastok** - 30‰
- 1 mld. ľudí

Mestá

- **vyše tretina** obyvateľstva
 - najmenej zo všetkých svetadielov, ale rýchle rastie
- Káhira, Lagos, Kinshasa, Alžír, Addis Abeba, Tunis, Johannesburg
- **slumy**
 - chudobné štvrte na predmestiach miest

Hospodárstvo

- najchudobnejší svetadiel sveta
 - žije tu 1/7 obyvateľov Zeme, produkujú len 1% svetovej výroby
- rozvinutejší je juh (JAR) a sever
- poskytuje zdroje surovín (90% ťažby vyváža)
- odbytisko produktov

Problémy

- **podvýživa** – nedostatok potravín
- **zlý zdravotný stav**
 - nedostatočná zdravotná starostlivosť, vysoká dojčenská úmrtnosť
- **choroby**
 - malária, spavá choroby, žltá zimnica, AIDS, ebola
- **umelo vytýčené hranice** - kmeňové a náboženské konflikty, terorizmus
- **negramotnosť** – 70-90%
